

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

серпень 2009 №70 (233)

виживання
демократія
гуманізм

“АСКАНІЯ-НОВА” – У ПІВФІНАЛІ

Біосферний заповідник “Асканія-Нова”, який представляє Україну на всесвітньому конкурсі “Сім нових чудес природи”, вийшов до півфіналу конкурсу, повідомляється офіційному сайті акції “Сім нових чудес природи”.

Другий етап конкурсу тривав з 1 січня по 8 липня 2009 року. Понад 250 номінантів були розподілені на 7 груп. “Асканія-Нова” змагалась у другій за чисельністю (57 учасників) групі Е – “Національні парки, природні заповідники,

ліси”. В підсумку вона увійшла до 11 переможців, які набрали найбільше голосів інтернет-аудиторії у групі. Таким чином, інтернет-голосуванням названо 77 номінантів, які змагатимуться на наступному етапі конкурсу.

Цілинний степ “Асканія-Нова” – єдина в Європі ділянка степу, якого ніколи не торкався плуг. Біосферний заповідник займає територію близько 11 тисяч га, що є ареалом для кількох сотень видів рослин, тварин і птахів.

Віншуємо нашого ювіляра.

Щастя й здоров'я, родинного затишку і многі літа зичимо своєму “зеленому” побратиму –

**Самойленку
Юрію Івановичу.
Нехай Господь до-
помагає й оберігає Вас
на життєвому шляху.
З роси й води Вам!**

**Активісти
УЕА “Зелений світ”
та редакція газети
“Зелений Світ”**

СЕРПЕНЬ

5 – 80 років від дня народження Дмитра Михайловича Гродзінського, українського фізіолога рослин
6 – Всесвітній день боротьби за заборону ядерної зброї
9 – Міжнародний день корінних народів світу. День працівників ветеринарної медицини
14 – Хрещення Руси-України
19 – Преображення Господнє. Другий спас. День пасічника
23 – День Державного Прапора України. Міжнародний день пам'яті жертв работоргівлі та її ліквідації
24 – День Незалежності України
28 – Успіння Пресвятої Богородиці

КИЯНИ ДОПОМОГЛИ ТВАРИНАМ

З грудня 2008 року до 25 червня 2009 року на благодійний рахунок КП “Притулок для тварин” надійшли 3721 гривня 84 копійки.

Як повідомили у “Притулку”, рахунок було відкрито з метою забезпечення фінансової підтримки виліву, стерилізації та утримання безпритульних тварин у грудні 2008 року.

Зібрана сума буде використана на стерилізацію 30 безпритульних собак, повідомляє прес-служба КМДА.

Як повідомлялося, КМДА має намір скоротити кількість бездомних тварин шляхом виліву протягом наступних двох місяців, щоб цей показник впав як мінімум в три рази.

Завдання стосується шести районів столиці, де зафіксована найбільша кількість скарг від жителів.

Як відомо, зоозахисні організації Києва звинувачують київську владу у масовому вбивстві безпритульних тварин у рамках підготовки до чемпіонату Євро-2012 і у зв'язку з відсутністю коштів у бюджеті.

ПЕРЕМОГА “ЗЕЛЕНИХ”

3 червня Вищий Адміністративний Суд України своєю Постановою скасував Постанову Одеського Апеляційного суду, задовольнивши тим касаційну скаргу А. Галкіної і О. Малицького на рішення Одеського Апеляційного суду, який скасував постанову Центрального районного суду Миколаєва про скасування рішення Миколаївської облради про передачу Южноукраїнській АЕС 27,7 га заповідних земель РЛП “Гранітно-степове Побужжя” від затоплення на Південному Бузі Олександрівським водосховищем при черговому піднятті рівня води понад дозволений НРП 8.0 м для потреб Ташлицької ГАЕС.

Позов А. Галкіної і О. Малицького задоволений частково, оскільки справа повернена до Одеського Апеляційного суду, де вже є на розгляді позов Миколаївської облпрокуратури про незаконність рішення облради про передачу заповідних земель під нецільове використання ЮУ АЕС, на повторний розгляд.

Одразу після повернення з Києва О.Малицький звернувся до облпрокуратури про припинення ЮУ АЕС робіт, пов'язаних з будівництвом ТГАЕС і Олександрівського водосховища і забезпечення ефективного контролю з боку прокуратури за припиненням всякої протиправної діяльності при будівництві цього комплексу.

Екологічна газета України.
Виходить з 1989 року.

Засновники газети: УЕА
"Зелений світ" та колектив
редакції.

Передплатний індекс

Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія KB
від 10.05.1994 р.

Ідентифікаційний код
№

Адреса: Контрактова пло-
ща, 4, Київ-70,
тел./факс: 417 43 83

E-mail: zelsvit@p5com.com

ВЕБ сторінка УЕА "ЗС"
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
матеріалів, можуть не збігатися
з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються
і не повертаються. Листування
з читачами лише на сторінках
газети.

Надруковано УЕА "Зелений
світ"

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
матеріали з інтернет-видань:
Кореспондент.net; Майдан-
ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обо-
зреватель».

УЕА "Зелений світ" створе-
на в 1988 році як реакція суспі-
льства на жакхливий екологіч-
ний стан в Україні, спричинений
Чорнобильською катастрофою
1986 року. Асоціація є членом
Міжнародної федерації "Друзі
Землі".

Голова УЕА "Зелений світ"
Юрій Іванович Самойленко.

Газета "Зелений Світ"
була, на час створення, одним
з найперших неформальних
антирежимних видань, в якому
відкривалася правда про стан
здоров'я нації та екологічні не-
газарди в країні. Газета стала
рупором демократії. В епоху
тотального замовчування та
брехні на наших шпальтах від-
кривалися жакхні картини радян-
ської дійсності.

ДЕРЖКОМЛІСГОСП МАЛІЄ

Державною контрольно-ревізійною
службою у плановому порядку проведено
ревізії фінансово-господарської діяльності
Державного комітету лісового господарства
України та підпорядкованих йому підпри-
ємств, установ і організацій за II півріччя
2007 року та 2008 рік.

За результатами ревізії 356 об'єктів
контролю системи Держкомлісгоспу встано-
влено порушень на загальну суму майже
454 млн. грн, з яких недоотримано коштів
на суму близько 27 млн. грн, порушень,
що призвели до втрат, — на суму понад 35
млн. грн, втрат фінансових і матеріальних
ресурсів, допущених у результаті неефек-
тивних управлінських дій, на суму 84 млн.
гривень.

Неузгодженість дій органів Держком-
зему, Держкомлісгоспу, місцевих органів
влади та самоврядування створює реальну
можливість для існування незаконних схем
виводу земель лісового фонду з державної
власності та їх приватизації.

Зокрема, протягом 2007 — 2008 років,
за відповідними рішеннями органів міс-
цевого самоврядування та органів влади,
вилучено земель лісового фонду загаль-
ною площею близько 4 тис. га. Крім того,
встановлено факти самовільного захвату
земель за вказаний період загальною пло-
щею близько 700 гектарів.

Вилученню земель "сприяє" недостатня
робота підприємств з виготовлення держав-
них актів на право постійного користування
земельною ділянкою. Станом на 01.01.2009
площа земель, на яку отримано державні
акти, становила 2026 тис. га або лише 27%
від їх загальної площі.

Вилучення земель лісового фонду про-
водиться за рішеннями місцевих органів
влади та самоврядування, які в окремих
випадках допускають перевищення своїх
повноважень.

Станом на початок 2009 року підпри-
ємствам Держкомлісгоспу, як землекорис-
тувачам не відшкодовано збитків, завданих
внаслідок вилучення земельних ділянок, на
загальну суму понад 16 млн. грн, а держав-
ним бюджетом недоотримано податку на
прибуток на суму 4 млн. грн.

ОЧІКУЮТЬ МАСОВИЙ МОР

Іхтіологи стурбовані, що дуже висока
температура води може стати причиною
масового мору риби. Як того року, коли
берег Азова був усипаний тушками риби,
що протухли.

Зараз місцева влада дозволила без-
лімітний вилов бичків, які першими гинуть
від браку кисню. Ще однією аномалією,
викликаною глобальним потеплінням, стала
поява на Азові кучерявих пеліканів, яких
ніколи не бачили у цих місцях. Екзотичні
птахи вже вивели потомство й обживають
територію.

У ОДЕЩИНІ ГИНЕ РИБА

Дивне явище сталося в Одеській облас-
ті. Загибель близько тони риби виявлено
у ставку села Зеленівка, передає прес-
служба МінНС України.

Фахівці районної СЕС і ветеринарної
медицини взяли проби води і загиблій риби
для проведення лабораторного аналізу.

А ось близько місяця тому у ділянці
протягом майже трьох кілометрів річки

Росава в Канівському районі Черкащини
взагалі загнуло все живе. Ця частина річки
стала жовто-рудюю.

Місцеві жителі переконані, що викиди
у річку зроблено з труб очисних споруд
забійного цеху фабрики "Наша р'яба", роз-
ташованого в сусідніх Степанцях.

І це вже не перший випадок загибелі
риби в області. Не так давно в одній з річок
Черкаської області — Золотоношці — теж
стався викид недоочищених стічних вод, від
чого у водоймищі загинула вся риба.

Попередньою причиною цього назива-
лося попадання у водоймище стічних вод
з очисних споруд ВАТ "Веста" міста Зо-
лотоноша.

ПОСАДОВЦІ ХАЙ НА СОБІ ЕКСПЕРИМЕНТУЮТЬ

*«Хімічні домішки до питної води
посадовці «Чернігівводоканалу» мають
випробувати на собі, а потім — про-
понувати їх чернігівцям», — заявив
голова міської організації Української
народної партії, голова комісії з ЖКГ
в Новоазовській райраді Чернігова
Андрій Глухенький на громадських слу-
ханнях з питань підвищення тарифів
на холодну воду. Городяни оплесками
зустріли гасло «Ні технічній воді!».*

Глухенький подарував начальнику
«Чернігівводоканалу» пачку «Колгону»
для пом'якшення води у пральних ма-
шинах. Основу цього засобу становлять
поліфосфати — хімічна речовина, яку
чернігівська влада в незначних дозах
пропонує додавати в 130-річний водогін
для зменшення нальоту всередині труб,
діаметр яких за десятиліття зменшився в
кілька разів. Начебто через «похилий вік»
водогону влада пропонує також збільши-
ти тарифи на холодну воду.

«Експерименти з додавання поліфос-
фатів вже проводилися в США, де від-
мовилися від такої практики, оскільки по-
гіршилося здоров'я людей», — повідомив
депутат міськради Володимир Ступак.

Ігор Левенок

ПЛЯЖУ НЕ БУДЕ

Прокуратура Києва заявила, що більше
30 столичних пляжів не готові до купального
сезону. Про це заявив заступник прокурора
Києва Вадим Горан.

За його словами, кілька тижнів тому сто-
личні чиновники повідомляли про повну го-
товність київських пляжів до нового сезону.
Однак, у підсумку майже половини пляжів у
терміновому порядку присвоїли статус зон
відпочинку, а це означає, що відпочиваючих
фактично перевели на самообслуговування.
"Ні рятувальників, ні інших служб з догляду
за зонами відпочинку законодавством не
передбачено. Таким привілеєм користують-
ся тільки ті території, за якими закріплено
статус пляжу", — повідомив Горан.

Він також зазначив, що таким способом
відповідальні за цей сегмент комунального
господарства ухиляються від виконання
обов'язків щодо прибирання прибережних
територій.

Київська прокуратура встановила, що
на території міських пляжів багато сміття,
а кабінки для переодягання, лавочки і урни
пошкоджені або відсутні через відсутність
належного контролю з боку КМДА.

На фото: пікет біля Мінприроди, Губар обіцяє, що «усе буде ОК!»

Перемогою громадськості та прогресивної преси закінчилася кампанія за внесення до Червоної книги України двох видів осетрів. Не залишилися непоміченими і публікації на цю тему у «Селянській правді».

Як ми уже писали, російський осетер та севрюга попри те, що вже винищені вже майже до ноги (чи то пак, до плавця?), усе ще залишалися об'єктом так званих наукових та інших промислів. Тоді як справжня наука та громадськість

ОСЕТРІВ МАЮТЬ ОХОРОНЯТИ КРАЩЕ

вимагали визнати ці види такими, що зникають, і, відповідно заборонити на них будь-які промисли та занести до Червоної книги. Так само природоохоронців турбувала й турбує низька чисельність лосів — останнього з великих копитних, на яких досі дозволено полювати.

Попри рішення Комісії з Червоної книги, яке згідно із відповідним Законом України є обов'язковим до виконання, міністр охорони природи Г. Філіпчук (який, будучи свого часу депутатом ВР, сам же й голосував за цей закон) та його підлеглі ігнорували вимоги законодавства і не давали ходу пропозиціям науковців і неостепенених природолюбів. Тому останні змушені були пікетувати міністерство.

Спочатку жалобна процесія принесла на сходи Мінприроди символічну домовину із рештками лосів та осетрових, а потім влаштувала у присутності двох десятків журналістів пікет із скандуванням лозунгів на захист тварин, які

зникають.

Врешті-решт до пікетників вийшов заступник директора Департаменту біотичних ресурсів та екомережі Сергій Губар, який повідомив, що міністр таки підписав наказ про занесення осетрів до Червоної книги, а на полювання на лосів на два роки оголошено мораторій. Тепер залишається завізувати цей наказ у Національній академії наук України та в Мін'юсті.

Знаючи «твердість» міністерського слова, громадськість тримає на контролі обіцянку «довести до ладу» ситуацію з оновленням списком червонокнижних тварин. Також екологи вимагають від Кабміну перевидати Червону книгу як таку — оновлене видання мало побачити світ ще чотири роки тому, та, попри заповнення уряду Тимошенко в тому, що він є «най-най-законослухнянішим», перевидання так досі й не здійснено.

**Олег Листопад, фото автора
“Селянська правда”, №71, 19 червня
2009**

НАЙЗАБРУДНЕНІШІ МІСТА УКРАЇНИ

Журнал Корреспондент склав рейтинг найзабрудненіших міст України. Видання також з'ясувало, в яких містах мешканці дихають найчистішим повітрям.

Держкомстат надав Корреспонденту рейтинг міст, складений за мірою того, як багато небезпечних речовин у них викидають в атмосферу підприємства і транспорт.

Пальму першості серед найзабрудненіших населених пунктів отримав Кривий Ріг, де на кожного жителя припадає по 634 кг шкідливих речовин, викинутих в атмосферу. Друге місце в антирейтингу дісталось Маріуполу, а на третьому розташувался Бурштин Івано-Франківської області. На четвертій сходинці — Луганськ, а замикає п'ятірку найбрудніших міст Курахово Донецької області.

Що таке жити в місті, що стоїть на вершині сумного рейтингу Держкомстату, Корреспонденту розповіли уроженці цієї забрудненої точки на карті країни. Наталія Завальнюк покинула Кривий Ріг більше десяти років тому, але спогади про несвіжу атмосферу малої батьківщини ще свіжі в її пам'яті. «Є такі райони, наприклад, — біля площі Артема, які знаходяться біля шахт, і там асфальт помаранчевий (з-за нальоту шламового пилу) і горобці помаранчеві,

— говорить Завальнюк. — На балконах сушити білизну марно, а білий одяг можна носити один день».

Найкраще чистота дихання зберігається в містечку Глухів Сумської області та кримській Алушті. Тут у повітря за рік потрапило лише по 3-4 кг небезпечних для здоров'я людини речовин. Третє місце закріпили за Острогом Рівненської області, на четвертому — Хмельник Вінницької області, а п'яте місце серед найчистіших міст дісталось Василькову Київської області. Кримська Ялта, за даними Корреспондента, окупувала шосту строчку рейтингу.

Серед обласних центрів найкраще справи йдуть в Івано-Франківську, за яким слідує Тернопіль, Луцьк, Хмельницький та Чернівці. За даними Держкомстату, вони серед позитивних лідерів їх рейтингу. Там не так багато промислових об'єктів, немає концентрації машин, і є великі зелені зони.

У той же час найзабрудненішими облцентрами в Україні визнані Луганськ, Запоріжжя, Дніпропетровськ і Донецьк. Засилля саме автомобілів у столиці вивело Київ на перше місце в Україні після промислових центрів Сходу за ступенем забрудненості повітря. Показники ж забору повітря на найжвавіших перехрестях центру столиці вже видають результати гірше, ніж у середньому по Запоріжжю, одному з найзабрудненіших міст країни.

Парадокс ситуації, теж характерний не тільки для столиці, але й для інших брудних міст країни, — люди намагаються селитися там, звідки їм зручніше добиратися до роботи. Але ж традиційно найбруднішими районами стають ті, де проходять великі транспортні розв'язки. Ще одна причина, яка просто-таки тягне людей до найнебезпечніших для дихання місць, — гроші. Як правило, там, де є виробництво та інша активність, можна і більше заробити.

УКРАЇНА СЕРЕД ЛІДЕРІВ З КОНТРАБАНДИ СИГАРЕТ

Китай, Парагвай та Україна — найбільші контрабандисти тютюну. Україна займає третє місце в рейтингу країн, які постачають найбільшу кількість контрабандної тютюнової продукції, стверджують учасники міжнародної конференції борців з курінням у Женеві, повідомляє коаліція громадських організацій “За вільну від тютюнового диму Україну”.

Експерти стверджують, що Україна входить до трійки країн з найбільшим виробництвом контрабандного тютюну. Перше місце займає Китай, який виробляє 99% контрафактних сигарет на ринку США, друге — Парагвай.

“За 2008 рік в Україні виробили 130 млрд. сигарет. Плюс 4 млрд імпорту та за мінусом 10 млрд. експорту виходить 126 млрд. сигарет. Внутрішній ринок України, за даними самих тютюнових компаній, складає 85 млрд. сигарет. А різниця в понад 30 млрд. — це те, що пішло контрабандою за кордон, переважно до країн ЄС”, — говорить Костянтин Красовський, завідувач відділом контролю над тютюном Українського інституту стратегічних досліджень МОЗ України.

“Причиною такою великою контрабанди є те, що в Україні акцизи на сигарети суттєво менші, ніж в ЄС. Тому на фоні заяви, яка прозвучала в Женеві, про те, що Україна є третім найбільшим контрабандистом сигарет в світі, досить пікантно виглядають спроби тютюнових компаній в Україні кожного разу вчиняти гвалт про “вбиття галузі”, коли Україна піднімає податки на сигарети в рамках процесу євроінтеграції”, — резюмував чиновник.

МОРЯКИ ОХОРОНЯЮТЬ ЯЙЦЯ

Кладки яєць морських черепах охоронятимуть моряки спеціального центру військово-морського флоту Таїланду.

Центр на тайському острові Крам був створений для збереження популяції черепах, які у шлюбний період стають особливо беззахисними. Браконьєри полюють на рептилій, здобуваючи їхнє м'ясо і панцирі. Крім того, черепахи гинуть у рибальських сітках. За виллов цих тварин визначений штраф — тисяча доларів, або ж — тюремне ув'язнення.

Моряки захищають кладки яєць, а черепахат перевозять у розплідник.

“На острові Крам ми знаходимо 15-17-річних черепах. Серед них можуть бути і ті, яких ми колись виростили і випустили в море”, — розповідає начальник штабу Центру охорони морських черепах, капітан третього рангу Тоспорн Осатанонд.

Популяції морських черепах на тайських островах завдяки дбайливим морякам зникнення не загрожує.

ПОПОВНЕННЯ ЗООПАРКУ

Колекція Харківського зоопарку поповнилася килимовими пітонами. У природі, запевняють співробітники Харківського зоопарку, ці рептилії зустрічаються рідко.

Ольга Калиновська, завідувача відділом амфібій і рептилій зоопарку, їх називає навіть колекційними: у зоопарк дві дорослі особини потрапили з приватної колекції. Через годину у них народилися вісім дитинчат.

З'явилися вихованці в Харківському зоопарку два місяці тому. За цей час вони виростили вже у два рази.

Свою назву — килимові — вони отримали через характерний яскравий колір.

У Харківському зоопарку залишили дві пари. Маленького самця і самку розділили — аби за їжу не билися, пояснює Ольга Калиновська. У природі малята одразу розповзаються після народження.

Останніх шість пітонів віддали в інші розплідники.

Килимові пітони не вирізняються вередливістю. Головне, аби була жива

їжа — досить одного прийому не тиждень — і власний тераріум.

“Ми рухаємося, аби себе гріти, а вони гріються за рахунок доквілля, тому їм не потрібний великий об'єм. І головна умова — це температура (не менше 30-32-х градусів), вологість, вода, їжа”, — розповідає Ольга Калиновська.

Ірина Колот, INTV

МАКАК ЛІКУЮТЬ ВІД ОЖИРІННЯ

У зоопарку японського міста Сакаї групі макак призначили дієту, оскільки через частування відвідувачів деякі з них втричі перевищують норму ваги.

Третина тварин з групи із 50 особин макаки-ресуза страждали від зайвої ваги. П'ять найважчих мавп важили близько 15 кг, а вага найважчого самця досягала 24 кг. У середньому самці макаки важать близько 6,5 кг.

Адміністрація зоопарку суворо заборонила годувати макак і підвищила контроль над їхнім раціоном. Після цього більшості мавп вдалося скинути зайві кілограми і наблизитися до норми.

ДЕНЬ ЧЕРЕПАХИ

У Київському зоопарку відсвяткували День Черепахи. Ця акція відбувається вже шостий рік і присвячена захисту і підтримці єдиного виду черепах, що живуть в Україні у природних умовах — болотній черепазі, повідомили в зоопарку.

За словами фахівців, хоча болотні черепахи населяють великі території, їх чисельність помітно знизилася в останні роки.

Ця черепах занесено в Міжнародну червону книгу Всесвітнього союзу охорони природи (IUCN) як вид, що перебуває під загрозою зникнення. Болотну черепаху також внесено в список рідкісних видів тварин Європи.

Велику кількість черепах незаконно відловлюють і продають для утримання в неволі, де вони хворіють і гинуть у результаті неправильного поводження, повідомили в зоопарку.

БДЖОЛИ ЧАТУЮТЬ ПОСІВИ

В Африці фермери почали захищати посіви від слонів за допомогою огорож з вмонтованими бджолиними вуликами.

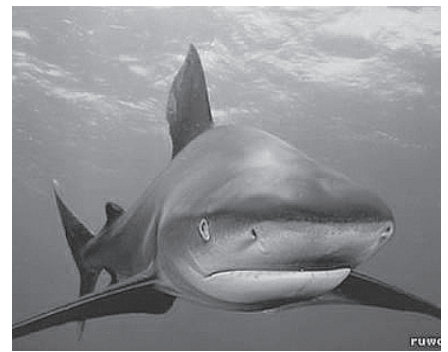
Результати експерименту наведені у статті, опублікованій у African Journal of Ecology.

Попередні дослідження показали, що африканські слони прагнуть обходити стороною бджіл, нагадують вчені з Британії та Кенії. Тому фермери і вирішили використати цю особливість для захисту посівів.

У селищі Лайкіпія у Кенії вони збудували 90-метрову огорожу з вбудованими вуликами навколо невеликої ферми, яку часто спустошували слони. При цьому вулики були залишені порожніми. Потім вчені стали фіксувати, наскільки змінилася частота візитів слонів, порівнюючи отримані дані з сусідньої ферми, що залишилася без такого захисту.

“Нашестя слонів на експериментальну ферму стали відбуватися значно рідше. У результаті земля дала значно більший урожай”, — йдеться у статті.

Вчені вважають, що тільки вигляду і запаху бджолиних вуликів виявилось достатньо, щоб відлякати слонів.

БІЛІ АКУЛИ – ПСИХОПАТИ?

Білі акули, як і серійні вбивці, вистежують своїх жертв, а для нападу використовують той самий сценарій, з'ясували дослідники з США.

Результати дослідження американських фахівців наводить Daily mail.

У своєму дослідженні вчені скористалися напрацюваннями канадських фахівців, які вираховували стратегію типового психопата-вбивці. Експерти із США, зазначають, що, подібно маніякам, акули вистежують своїх жертв і нападають в затишному місці, коли навколо немає свідків.

“Акули вміють трохи більше, ніж просто чекати”, — сказав керівник наукової групи Ніл Хаммершлаг з Університету Майами, зафіксувавши 340 випадків нападу білих акул на тюленів біля берегів Південної Африки.

За його словами, акули вибирають жертву, перебуваючи від неї на відстані близько 100 метрів. А коли, наприклад, тюлень залишається один, вбивця атакує. Причому, напад відбувається зазвичай знизу.

Спостерігаючи за поведінкою морських хижаків, учені зробили висновок, що акули вчаться на своїх помилках: дорослі особини на полюванні припускаються набагато менших промахів, ніж молодняк.

ПРАВИЙ БЕРЕГ СПОВЗАЄ

Зсуви та осипання ґрунтів правобережних київських пагорбів і круч спричинені будівництвами, які не враховують геологічної будови та гідрологічних умов у цій частині міста, повідомив з гідрогеолог Дмитро Алексєєв.

За його словами, характерні ознаки зрушень ґрунту — безладні бугри, терасовидні виступи, оголені корені дерев.

Саме так виглядають доріжки на Володимирській гірці — весь асфальт і викладені цеглою стежки, що ведуть до пам'ятника Святому Володимирі, у тріщинах і буграх.

Біля пам'ятника Володимирі асфальт то підіймається хвилями, то провалюється, а сам постамент із тильної сторони як би уріс у землю, а його фасад починає звисати над землею.

Однак проблеми руху ґрунтів не обмежуються дніпровськими кручами — повсюди від Михайлівського Золотоверхого собору до Софії Київської ні асфальт, ні плитка не лежать ідеально. Навіть біля пафосного готелю "Хайят" асфальт у тріщинах, а біля каналізаційних люків — латки різного ступеню "свіжості".

За словами Алексєєва, тут теж рухливі ґрунти, до яких додалися проблеми викиду води через зношену дренажну систему та будівництва, що, незважаючи на всі протести і застереження, велися і ведуться на цій заповідній ділянці.

Саме будівництва призвели до того, що піднявся рівень ґрунтових вод, на території Софійського собору він вище норми на 3,5 м. Кожен прорив труб, на які лягло додаткове навантаження, розмиває ґрунт, ось фундамент та асфальт і тріскаються.

Небезпечні і схили поруч з Пішохідним мостом, Маріїнський палац, Андріївська церква, Лавра, пам'ятник Магдебурзькому праву, вул. Нижньоюрківська, вул. Адмірала Ушакова, Корчеватська, Костьольна — усі ці ділянки в зоні ризику.

"Особливості рельєфу, рівень ґрунтових вод, глинистий або лісовий ґрунт, схильний до утворення зрушень, — це всі природні фактори. Але все це тільки близько 10-20% факторів стійкості ґрунтів. Усе інше — діяльність людини: витоки з каналізації, навантаження на схил, підірвання, розкопування, аварійний стан водовідводів, неорганізовані пішохідні доріжки, неправильна конструкція підпірних стін", — сказав Алексєєв.

Геологи вважають, що найкраще для Києва — максимально сприяти самовідновленню природи. Тобто не розривати котловани і запускати важку будівельну техніку, а висадити дерева і залишити все як є. І головне — не підсилювати навантаження на схили новим будівництвом.

РІЧКА ЛИБІДЬ – СТІК НАФТОПРОДУКТІВ

Перевірка, яку проведено Державною екологічною інспекцією Києва, показала, що вміст небезпечних нафтопродуктів у річці Либідь у кілька разів перевищує норму, заявляє начальник Держуправління охорони навколишнього природного середовища в Києві О. Прогнімак.

"Проби води з річки брали на чотирьох ступках — на вулицях Ушинського, Жиллянській, у Протасовому Яру та на Видубичах. На всіх показники аналізу у півтора-два рази перевищували допустиму концентрацію нафтопродуктів", — сказав Олександр Прогнімак.

За його словами, основне джерело забруднення Либіді нафтовмісними речовинами — автомийки, розташовані вздовж русла річки.

За законом, всі мийки повинні бути обладнані стоками, які містять спеціальні фільтри — тільки в цьому випадку вони можуть отримати дозвіл на експлуатацію. Однак у 2008 році дозвіл і ліміт на утворення відходів в Держуправлінні екології отримали лише 33 столичних автомийки, стверджує Прогнімак.

"На жаль, екологічна інспекція зможе відновити планові державні перевірки мийок не раніше, ніж у 2011 році. Тому Держуправління закликає представників громадських екологічних організацій столиці активно підключитися до виявлення фактів подібного роду порушень, на підставі яких Держуправління екології буде ініціювати перевірку вказаних об'єктів інспекцією", — говорить Прогнімак.

БОРОТЬБА З КУРІННЯМ

Київська міська рада ухвалила рішення направити 1,82 мільйона гривень на профілактику куріння у 2009-2012 роках, йдеться в затвердженій Київрадою програмі профілактики тютюнокуріння.

Основними напрямками програми Київрада визначила: виготовлення та розміщення соціальної реклами про шкоду куріння, організацію роботи гарячої лінії для бажаючих кинути курити, заохочення медичних працівників за боротьбу з курінням, інформування населення про наслідки тютюнової залежності через комунальні засоби масової інформації.

Також профілактику буде спрямовано на підготовку наркологів та навчання їх методам позбавлення від тютюнової залежності, організацію у медзакладах кабінетів позбавлення від куріння.

НА МІСЦІ ПАРКУ – ХРАМ?

Громадська ініціатива "Збережи Старий Київ" вимагає від Української православної церкви Московського патріархату негайно відмовитися від будівництва найвищого собору на місці парку "Либідський".

За словами активістів, Київська міська державна адміністрація, а також центральні органи влади, в свою чергу, повинні не допустити незаконної забудови парку і притягти до відповідальності всіх винних у її підготовці.

"...Патріарх РПЦ Кирило відмовився спілкуватися з киянами, які виступають проти будівництва собору в Либідському

парку Києва. Причини не пояснюються, проте вже з 9.00 парк та прилеглі тротуари були оточені щільним кільцем міліції та людей у цивільному", — йдеться в повідомленні.

Незавдово до очікуваного приїзду Кирила група місцевих мешканців провела акцію протесту проти вирубки парку, під час якої були виламані дві секції паркану навколо будмайданчика.

Громадянська ініціатива "Збережи Старий Київ" нагадує: згідно з Генеральним планом розвитку Києва, територія парку спільного користування "Либідський" є зеленою зоною.

"Будь-яке будівництво на цій території, так само, як і видача дозволів на таке будівництво є незаконними і переслідуються, в тому числі кримінально. ЗСК буде всіма можливими способами чинити опір знищенню парку "Либідський" і закликає всіх небайдужих громадян робити те ж саме", — йдеться у повідомленні.

ДОРОГА ЦІНА ГІДРОНАМИВ

Попри те, що процес розкриття вбивства Олександра Гончарова лишається практично на початковій точці, після трагічного випадку МВС активно розгорнуло боротьбу з незаконним гідронамивом. Саме боротьба з гідронамивом, за офіційною версією, є причиною вбивства Гончарова.

Як повідомляє Головне управління МВС у м. Києві, видано розпорядження №189 "Про оперативно-профілактичне відпрацювання акваторії річки Дніпро у межах м. Києва". Управлінням ДСБЕЗ ГУ МВС у м. Києві організовано та проведено перевірки законності наміву піску суб'єктами господарювання в акваторії р. Дніпро в межах м. Києва.

Також 09.06.09 МВС України видає розпорядження №516 "Про створення робочої групи з проведення перевірок у сфері природокористування на території м. Києва". На виконання цього розпорядження створена робоча група, яка проводить перевірки суб'єктів господарювання з питань законності видобування надр та корисних копалин місцевого значення у м. Києві.

У результаті цього, за фактом незаконного гідронамиву порушено кримінальні справи щодо товариств "Гепард" та "Альянс". Серед них і земснаряд, який фігурує у справі Гончарова. В минулому громадськість, і у т.ч. НЕЦУ неодноразово звертались до контролюючих органів з проханням зупинити незаконну діяльність земснарядів, та роботи довгий час продовжувались.

Що ж сталося тепер? Невже вбивство О. Гончарова все ж виявилось не марним і МВС розпочне боротьбу із незаконним гідронамивом на київських берегах Дніпра?

ЧОРНУ ІКРУ – ДО ЧЕРВОНОЇ КНИГИ!

Зняти міністра охорони природи України Георгія Філіпчука та його заступника з питань охорони живої природи Миколу Мовчана вимагають численні громадські організації. Ці вимоги ніяк не пов'язані з безкінечними з'ясуваннями стосунків між членами «кааліції». Просто активісти природоохоронного руху вважають, що такі високі посади не можуть обіймати люди, які ігнорують закони України.

Міністерство природи є, природи – немає!

Ви давно бачили на прилавках п'ятикілограмового сома або, скажімо, метрово щуку? Давно? Отож-бо! Навіть неозброєним оком помітно, що за останні двадцять років в Україні катастрофічно скоротилися запаси промислових риб. Так, за даними доктора біологічних наук Сергія Межжеріна, запасів ляща залишилося 20% від колишнього багатства, щуки – 2-3%, судака – 10%, сома – 1-2%.

Особливе занепокоєння викликають осетрові. Чотири види цих риб – білуга чорноморська, шип, стерлядь і осетр атлантичний – «прописалися» уже в першому українському виданні Червоної книги. Тому любителі царської юшки вдовольнялися переважно «масовими» севрюгою й чорноморським осетром. Але й цих швидко добили. Сьогодні чисельність севрюги й чорноморського осетра становить менш як 1% від того, що було. Щоправда, заступник голови Держкомрибгоспу Василь Чернік із даними Межжеріна не погоджується...

Бутерброд із «сотенною»

Та винищення рідкісних риб триває. Причина проста: жадібність. Адаже коштують сто грамів чорної ікри щонайменше сто гривень. От і «працюють» у поті чола браконьєри усіх мастей на Азові й на Чорному морі, примудряючись заробити за сезон і на престижну інюмарку, і ще багато на що. Причому податків з цього бізнесу вони не платять.

Що ж робити? Як урятувати осетрових? На думку природоохоронців, найперше потрібно занести стерлядь і атлантичного осетра до Червоної книги. Зрозуміло, що найзатятіших браконьєрів це не зупинить, але усе ж може знизити рівень незаконного вилову. Адаже такси, за якими нараховують збитки за знищення червонокнижних тварин, набагато вищі, ніж за звичайних. Наприклад, за шкоду, заподіяну незаконною заготовлею ікри червонокнижних осетрових, стягується сума в розмірі двадцятиразової вартості заготовленої ікри відповідно до діючих роздрібних цін на ікру вищого сорту.

Проте найголовніше – резонанс у суспільстві. Статус «занесений до Чер-

воної книги» таки змушує контролюючі органи хоч якось, але – працювати.

Наука вимагає жертв. Чи – жертви?

Як на мене, аргументи переконливі, й усі державні органи повинні дружно голосувати за «почервоніння» чорної ікри. Але ні профільне рибоохоронне відомство – Держкомрибгосп, ні головне природоохоронне міністерство ентузіазму щодо не виявляють. На останньому засіданні Комісії з Червоної книги Віктор Чернік заявив, що таке рішення паралізує роботу рибозаводів. На його думку, тоді стане неможливим ловити плідників (з яких вичавлюють ікру та молоки, щоб штучно запліднити і потім виростити мальків. Плідники при цьому гинуть. – О.Л.). А тільки штучне розведення, на думку Віктора Григоровича, може врятувати осетрів від вимирання.

«Потреба ловити осетрів для відтворення не витримує ніякої критики, – говорить Сергій Межжерін. – По-перше, у нас немає хороших рибозаводів, крім, мабуть, одного – в Херсонській області. Але й він не здатний забезпечити надійне й достатнє відтворення осетрових на рівні 10 млн личинок на рік. Отже, ефективність штучного нересту на порядок нижче природного. Для чого ж тоді проріджувати й без того негусті ряди осетрових, якщо в Дунаї, наприклад, відбувається ще природний нерест? Природні нерестовища в нас поки ще є, ось нехай осетри на них і нерестяться».

Хто хазяїн міністерського слова?

Вимагати звільнення людини – того ж Мовчана – за те, що вона має свою думку, було б несправедливо. Але, як я вже казав, громадськість ополчилася на міністерське керівництво за інше. Річ у тому, що Червона книга повинна перевидатися кожні десять років. Том «Тварини» востаннє видавався 1994-го. Виходить, відповідно до закону, його треба було перевидати 2004-го. Згаяли – майже п'ять років. Міністр охорони природи давно мав би підписати наказ, яким затверджується оновлений (зокрема й з осетрами) список видів, які охороняються, а Кабмін – видати цей список (з ілюстраціями та різними додатками – тобто те, що й називають у

нас зазвичай Червоною книгою). Хтось скаже: але ж криза, грошей на видання немає. По-перше, – ще й року немає, як криза, чому ж не видали книжку раніше? По-друге, гроші такі є, їх знайшли у цільовому фонді.

Але перш ніж видавати книжку, треба юридично затвердити її зміст. Згідно із законом, міністр має підписати відповідний наказ, яким затверджуються списки червонокнижних тварин. Що ж заважає панові Філіпчуку поставити свій автограф під наказом? Адаже навіть без гарної книжки цей підпис УЖЕ! став би охоронною грамотою для тварин, які зникають. Головне – саме цей наказ, а не красива книжка, яка є просто ілюстрацією до нього. І ще одна деталь: цей наказ треба зареєструвати належним чином у Мін'юсті. Під час нашої телефонної розмови пан Мовчан намагався, як то кажуть, навішати мені локшину на вуха: наказ уже є! Але тільки-но я поцікавився, чи зареєстрований він у Мін'юсті, Микола Миколайович почав розповідати, що треба ще порадитися із громадськістю, що остаточне рішення не ухвалене тощо. Я став уточнювати, що ж то за громадськість. Виявилось – усе ті ж власники і керівники рибозаводів підприємств.

Ніяких нарад такого роду Закон не передбачає. Повноваження щодо цього повністю віддані Комісії з Червоної книги. І новий список особливо охоронюваних тварин сформовано і затверджено нею вже давно. І нинішньому міністрові його вже не раз подавали на підпис. Але доводи вчених так до уваги й не прийнято.

Закон про Червону книгу було ухвалено 2002 року. Тоді нинішній міністр охорони природи України Георгій Філіпчук був народним депутатом і, наскільки мені відомо, голосував за ухвалення цього закону. Чому ж тепер він ігнорує закон? Чи не тому, що стало модним у нашому політичному «бомонді» демонструвати кричущий правовий нігілізм? Спочатку ухвалити закон, тим самим закликаючи країну за ним жити, а потім самому ж його й ігнорувати. Як у того короля у виконанні геніального Євгена Леонова із фільму «Звичайне диво»: «Я хазяїн своєму слову: хочу – даю, хочу – назад беру».

Суд іде!

Не чекаючи милості від чиновників, екологи вирішили діяти рішуче. І подали позов до Окружного Адміністративного суду міста Києва. Суд визнав переконливими доводи громадських організацій «Київський еколого-культурний центр» та «ЕкоПраво-Київ» і прийняв до розгляду справу про бездіяльність Мінприроди й Кабміну щодо вчасного ведення й видання Червоної книги. Керівник «ЕкоПраво-Київ» Борис Васильківський визнає, що змушує чиновників працювати як слід через суд доводиться останнім часом досить часто, й радить природоохоронцям активніше використовувати такий метод.

А може, треба усе ж таки поміняти чиновників – на більш законслухняних?

Олег Листопад, “Селянська правда”

ЧИМ КОРИСНА ЧЕРЕШНЯ?

Черешня очищає організм від шлаків і отрут, виводить із крові шкідливі речовини, — розповідає лікар-фітотерапевт завідувач відділом фітотерапії медичного центру «Юстас» Борис Скачко. — Регулює роботу всього шлунково-кишкового тракту, покращує перистальтику. Тому на черешню потрібно налягати людям, які страждають закрепками.

Крім того, одна різноколірна жменя черешні на день — прекрасна альтернатива пігулкам від хвороб нирок, гіпертонії, артриту, подагри і ревматизму, атонії кишечника, коліту, недокрів'я.

Але від смачних ліків доведеться утриматися тим, у кого порушена прохідність кишечника (спайкова хвороба), оскільки вона може посилитися.

Черешню також можна використувати як засіб від угрів. Річ у тому, що вони виникають насамперед через забруднення організму. А черешня очищає кишечник, покращує роботу печінки, як наслідок організм очищається, і кількість висипань зменшується.

Якщо у вас проблеми зі шкірою, можна не тільки налягати на черешню, але і робити з неї маски. Причому чим кисліша ягода, тим краще.

Оксана Голуб

МІНЗДРАВ ПОПЕРЕДЖАЄ...

“Мінздрав попереджає: надмірне споживання алкоголю шкодить вашому здоров'ю”... Цей напис став вже таким звичним для нас, що мало хто звертає на нього увагу. Та це попередження стосується лише алкогольних напоїв. Пиво не належить до алкогольних напоїв, і тут “Мінздрав не попереджає”. Тому деякі споживачі вважають, що пиво можна споживати у необмежених кількостях. Це хибна думка, і вже самі виробники докладають зусиль, аби виховати в українських споживачів культуру споживання цього напою.

Пий пиво пінне....

Літо — сезон високих температур і, як наслідок, великих обсягів споживання пива. Майже кожен дорослий не встоїть перед спокусою випити келих прохолодного пінного напою. Це смачно, приємно, прохолодно... До того ж навіть вибагливому шанувальнику цього напою є з чого вибрати — на прилавках величезне розмаїття сортів, торгових марок, виробників і не тільки вітчизняних, а й з іноземною пропискою.

Але, не зважаючи на те, що пиво в Україні виробляють давно, і українці шанують цей напій, культура його споживання в нашому суспільстві досі не сформована. По-перше, його споживання носить яскраво виражений сезонний характер — коли спекотно, п'ємо, коли холодно — вибираємо більш “гарячі” напої. Натомість у Європі та інших країнах, де сформована культура споживання пива, його продажі майже не коливаються залежно від сезону. Там люди п'ють пиво заради смаку, а не прохолоди...

Крім того, в жодній країні Європи не побачиш на вулиці людину з пляшкою пива, не кажучи вже про щось міцніше. Там здавна ведеться пити пиво в пабах, клубах, навіть вдома з друзями.

Та й знавці традицій не радять споживати пиво «на ходу». Щоб отримати справжню насолоду від хмільного напою, краще комфортно всістися за столиком та пити його повільно й без

поспіху. Натомість в Україні майже на кожному кроці можна побачити компанії підлітків з пляшкою пива, і для більшості це є нормою. Питань тут багато і до суспільства, яке дозволяє це, і до влади, яка не обмежує продаж пива неповнолітнім.

Пива багато не буває?

Хоч як би там було, але важливо пам'ятати, що культура споживання пива передбачає й помірне його вживання. Зрозуміло, приємно випити одну-дві пляшки пива, але надмірне вживання цього напою нівелює усі його корисні властивості. До того ж, знавці кажуть, що смак хмільного напою після другого-третього келиха перестав відчуватися. Крім того, зловживання цим напоєм може негативно вплинути на здоров'я. “Слід відповідально ставитися до вживання будь-яких напоїв, що містять алкоголь, а також відмовляти від них дітей, підлітків, вагітних жінок та осіб, які за кермом чи виконують роботу, пов'язану з підвищеним ризиком. Демонструючи приклад відповідального споживання пива та будь-яких алкогольних напоїв, кожен із нас може змінити на краще ситуацію в українському суспільстві”, — говорить керівник відділу зв'язків із громадськістю компанії «Оболонь» Максим Кушнір.

Лікарі відзначають, що пиво — це напій, який містить алкоголь, тому вживати його слід, як й інші алкогольні напої — розсудливо. Головний психіатр-нарколог Київської області, заслужений лікар України Геннадій Зільберблат зазначає: пиво містить алкоголь, тому існують певні обмеження його вживання за віком та станом здоров'я.

Крім того, до пива формується звичка, як і до будь-якого алкогольного напою. Є навіть форма пивної залежності. “Зловживання — це фундамент формування хвороби. Якщо уявити собі хворобу — алкогольну залежність як будинок, — то фундамент — це зловживання. Тобто, без зловживання не буде хвороби», — каже лікар. Г.Зільберблат вважає, що до 18-21 років не можна вживати спиртні напої, у тому числі й пиво. «Організм росте та формується, і алкоголь у будь-яких дозах негативно впливає на фізичне та психічне формування», — каже фахівець, додаючи, що в Україні навпаки, діти у 14-15 років спокійно п'ють пиво. На думку лікаря, це неприпустимо. Він вважає, що держава має проводити антиалкогольну роботу серед молоді та серед населення в цілому.

5 правил золоті середини

Скільки ж можна випити пива без негативних наслідків для власного здоров'я? Лікарі кажуть, що це залежить від самої людини, але деякі підказки є. Д.м.н., професор, завідувач кафедрою гігієни харчування Національного медичного університету ім. Богомольця Віктор Ципріян каже, що чоловікам у зимовий

період можна пити 0,5 літра пива на добу, а літом — близько одного літру на день. Жінкам — наполовину менше, ніж чоловікам. Фахівець також підкреслює важливість виховання культури вживання алкогольних напоїв у населення та ділиться 5 правилами їх споживання.

За словами Ципріяна, перше правило полягає в тому, що не слід братися за пляшку спиртного до 17 години вечора. Друге правило — можна взятися лише за 1 пляшку з алкоголем, тобто не можна змішувати різні напої. Суть третього правила у тому, що не можна пити більше 2 американських доз віскі, а це близько 70 мл горілки, вина можна більше, а пива ще більше. Ципріян наголошує, що жінки, через те, що вони спиваються швидше, ніж чоловіки (у них фермент, який руйнує алкоголь, дуже слабкий), можуть випити лише половину дози, яку п'ють чоловіки. І останнє правило полягає в тому, що родина, яка хоче мати здорових дітей, не повинна споживати алкогольні напої протягом 1 місяця до зачаття.

Тобто, пиво, це смачний напій, але вживати його, як будь-що, слід з розумом та у нормальній кількості.

ЧОЛОВІКИ ТАКОЖ ВАГІТНІШАЮТЬ

Середній чоловік за час вагітності своєї дружини або подруги сам додає у вазі 6,5 кг. Про це свідчить опитування, проведене в Британії.

У ході дослідження, проведеного за замовленням маркетингової компанії Operoll, було опитано 5000 чоловіків. Кожен четвертий, очікуючи поповнення в родині, у цей період починає більше їсти, щоб їх вагітні спутниці не відчували гризіння совісті через підвищений апетит і збільшення власної ваги.

Цьому також сприяє збільшення кількості різноманітних перекусок вдома, до того ж через збільшення апетиту майбутніх мам батькам також пропонують великі порції.

Опитування показало, що в цей період чоловіки суттєво збільшують споживання таких продуктів, як піца, шоколад, чіпси і навіть пиво — що, зрозуміло, зовсім не в'яжеться з вагітністю.

За словами авторів дослідження, “жінка в середньому за час вагітності додає 15 кілограмів, нерідко її особливо тягне на більш жирну їжу і на більш часті перекуси”.

“Насправді вагітним рекомендується додатково 300 калорій в день за рахунок споживання здорових “закусок”, щоб забезпечити потреби організму майбутньої дитини, — говорить представник Operoll.

42% пар частіше відвідують паби, кафе і ресторани, щоб побути разом довше перед народженням дитини.

Чоловіки в середньому додають в талії 5 см, а кожному четвертому доводиться міняти практично весь свій гардероб. Але лише третина чоловіків сідає на дієту із солідарності зі своїми дружинами та подругами після пологів.

ПРАВДА ПРО КЕТЧУПИ

Центр незалежних споживчих експертів "Тест" випробував 7 марок кетчупів, широко представлених на полицях українських продуктових магазинів. Три з них виробляють в Україні, три — в Росії, одну привозять з Голландії. Кетчупи оцінювали за маркуванням, елементами упаковки, перевірили уміст сухих речовин, а також продегустували.

Маркування й упаковка

Улюблена справа виробників у маркуванні продукту — не вказувати згідно з вимогами використані харчові добавки: на окремих етикетках всі добавки без відповідних кодів Е, на деяких — тільки частини без індексів. З речовин, що визначають харчову цінність, зазвичай вказують уміст вуглеводів і, в кращому випадку, білків. Наносити інформацію про вміст жирів (або їх відсутність) виробники кетчупів, як виявляється, не люблять. На упаковці кетчупу Heinz не розписані спеції і екстракти прянощів. Дивно виглядає напис на етикетці кетчупу "Торчин" "натуральні складові", при тому, що в складі вказаний ідентичний натуральному ароматизатор часнику. Інформація про виробника цього продукту нанесена занадто дрібним нечитабельним шрифтом, решта інформації — нормальним. Дуже дрібним шрифтом відзначилися етикетки "Балтимору" та "Східного гурману". Експертів подивував факт, що зміст російськомовної та україномовної етикеток кетчупу "Східний гурман" істотно відрізняються: у російському варіанті заявлений фарбник, використання якого в Україні заборонено, в українському — вказано два консерванти, у той час, як у російському — один.

Загалом, до упаковки кетчупів зауважень не було, окрім кетчупу "Східний гурман": його упаковка не мала жодного захисту.

Лабораторні дослідження

Кетчупам у розумінні нормативних документів поталанило значно менше, ніж багатьом іншим продуктам: ДСТУ на цей продукт в Україні просто немає. Натомість, російський Державний стандарт чітко визначає категорію продукту щодо вмісту сухих речовин. Так, категорія "Екстра" допускає наявність у кетчупі не менше 25% розчинних сухих речовин. І далі зі зменшення до другої категорії включно показник вмісту сухих речовин знижується до 14%. Якраз у свою російську норму (ГОСТ Р 52141-2003) не потрапив імпортований кетчуп "Східний

гурман": він заявлений у другій категорії, але насправді містить тільки 11,8% сухих речовин, що менше обов'язкових 14%. Найвищий вміст сухих речовин показали Heinz (30,5%) і "Чумак" (28,2%).

Органолептична оцінка

Не менш важлива характеристика для споживача — це "смак" кетчупу. Згідно виробничих стандартів, на зовнішній вигляд кетчуп — однорідна перетерта маса без насіння, частинок шкірки і грубих частинок плодів. Допускається наявність частинок зелені та прянощів. Колір — червоний різних відтінків (оранжево-червоний, малиново-червоний і т.д.), характерний для зрілих томатів, яскраво виражений. Отож, на вигляд менше за інших сподобався кетчуп "Східний гурман", оскільки він був блідого червоного кольору. Консистенція кетчупу може бути від рідкої до такої, яку можна намазувати. У всіх зразків консистенція виявилася такою, яка практично однаково мажеться. Не сподобалися нехарактерний солодкий і гострий смак кетчупу "Східний гурман", а також сильний запах оцту і дуже кислий смак кетчупу Heinz.

Ціна і якість

Підрахувавши ціну 100 г кожного з протестованих кетчупів, експерти виявили, що за ціною вони відрізняються практично у 4 рази. При цьому один з найдешевших зразків — "Східний гурман" і найдорожчий Heinz одержали оцінку "погано", оскільки не сподобалися на смак, а в кетчупу "Східний гурман" до того ж, виявилися проблеми з маркуванням і упаковкою. Решта зразків кетчупів отримали оцінку "відмінно": "Чумак", "Торчин", "Балтимор", "Верес" і Calve.

Загадковий і апетитний ТОМАТ

Томат належить до сімейства пасльонових. Загальною рисою цього сімейства є наявність отруйних алкалоїдів. Саме тому багато рослин цього сімейства отруйні: дурман, беладонна, білина. Томати також містять отруйні алкалоїди, але у міру дозрівання плодів отруйність зникає. Окрім томатів, їстівну цінність для людини мають інші пасльонові: перець, баклажани, картопля.

Соуси... і кетчуп

Соусами прийнято називати компоненти страв, які своїм ароматом і смаком збуджують апетит, підвищують засвоюваність харчів, а також поживність страв. Крім того, вони дозволяють краще оформити кулінарні вироби. У побуті соуси готують на основі м'ясного,

рибного, грибного бульйону, на маслі, на оцті. Кетчупи належать до томатних соусів, а значить повинні готуватися або зі свіжих помідорів, або з томатної пасти, що сьогодні більш поширено. Ось тільки кількість цієї самої томатної пасти може бути різною. Якісні кетчупи відрізняються високим вмістом томатної пасти, який може досягати 40%. Правда, 15% томатної пасти у кетчупі — це теж не погано.

Модифікований не означає ГМО

До складу кетчупів входить крохмаль, а до цієї складової у споживачів з ряду причин сформувалося негативне ставлення. У першу чергу через те, що крохмалем замінують, часто не афішуючи цього, ціннішу сировину. Більше за все у "крохмальному походженні" підозрюють ковбаси і інші м'ясні вироби, сметану і йогурти, томатну пасту.

Що ж стосується кетчупів та інших соусів, додавання в них крохмалю дозволене і необхідне для надання продукту визначеної консистенції. Наявність крохмалю у складі соусів виробники, як правило, не замовчують. Разом з тим, саме з крохмалем пов'язані побоювання іншого характеру: споживачів лякає термін "модифікований крохмаль", який асоціюється з ГМО. Такі асоціації не мають ніяких підстав. Поняття "модифікований крохмаль" з'явилося завдог до бурхливого розвитку і застосування ГМО-технологій.

Крохмалі модифікують по-іншому — через дію фізичних чинників (наприклад, температури) і хімічних речовин (солей, кислот, ферментів). Одержані таким шляхом крохмалі набувають нових властивостей, необхідних для виробництва конкретних продуктів: в'язкість, розчинність, прозорість, стабільність. Розщеплені крохмалі годяться для виготовлення желеєвих цукерок, окислені крохмалі широко використовуються у паперовій і текстильній промисловості, ті, що мають властивість набрякати, незамінні для виробництва пудингів швидкого приготування. Фосфатні крохмалі утворюють клейстери, стійкі до заморожування, їх використовують для заморожених продуктів, а також соусів і кремів. Не варто заперечувати факт, що основна сировина для отримання крохмалів — картопля і кукурудза — можуть бути генно-модифікованими. Але крохмаль — за своєю природою не білок, а вуглевод, а значить, в добре очищеному крохмалі слідів ГМО не буде.

Смакотинка

Грудинка з начинкою

Склад: 1 індича грудинка (близько 1,5 кг), 4 шматочки сиру, наприклад, «Гауда», 2 філе яловичини (по 300 г), свіжий кріп, олія, перець, сіль.

Приготування: Грудинку вимийте і розріжте так, щоб вийшов шар товщиною 1,5 см, посоліть і поперчіть. Шматочки філе вимийте, приправте й обсмажте в олії. На грудинку викладіть шматочки сиру, філе яловичини і гілочки кропу. Краї грудинки загорніть, перев'яжіть грубою ниткою і випаїйте в духовці при температурі 180°C 1-1,5 год.

Час приготування: 2 год.

